

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Kort Begryp Des Levens Ende Der Devghden Vande Weerdighe Joanna van Randenraedt Geestelycke Dochter Onder de Bestieringhe der Societeyt Iesu

**Huysmans, Daniel
Nerrincq, François**

T'Antwerpen, 1690

XII. Lijdsaemheydt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38005

wat tot dese vernederinghe dienstigh was, be-
duydelyck uytduckende; om aldus oock naer
haer af-sterven, alle eere t'ontgaen, die sy soo
neerstighlyck alle haer leven gheschouwt hadde.
Maer dit ootmoedigh versoeck van JOANNA en
is niet inghevolght gheweest, van de ghene die
sich bemoeyt hebben met haer begravenisse: want
sy desen laetsten dienst op het treffelyckste ghedaen
hebben: willende hier door betoonen de weer-
deringhe die sy hadden van haeren persoon ende
deughden.

XII. CAPITTEL.

Lijdsaemheyt.

D'Ootmoedigheyt van IOANNA leyt ons tot
haere Lijdsaemheyt: welcke deught sy even
neerstighlyck, ende om het selve opsicht behert
heeft, als de voorgaende. Want ghelyck de Godt-
minnende siele tot d'Ootmoedigheyt aenghe-
stouwt wort, door voor-beeldt ende liefde des Sa-
ligh-maeckers, die den ootmoedighsten van alle
menschen gheweest is: soo wort sy, verliest op de
Lijdsaemheyt, door 't voor-beeldt vanden sel-
ven Saligh-maecker, die naer verwijt ende
lijden verlanght heeft, ende daer van vervult is
gheweest.

Dit Goddelijck voor-beeldt speelde altijd inden
gheest van IOANNA: ende sy was wonderlijck
begeerigh om in het lijden aen haeren Hemelschen
Bruydegom eenighsins ghelyck te wesen. Verlies
van goederen ende van eere, versmaetheyt, la-
steringhe, achterklap, sieckte des lichaems, dor-
righeyt

righeydt ende verlaetentheydt des gheests, was haer vermaeck. Soo datse noyt vrolijcker en was, dan alswanneer haer eenighe nieuwe stoffe van lijden aenghebrocht wiert; ja in dusdaenighe ghevallen somwijlen sich niet en konde wederhouden van lacchen. Dit altemael in't besonder hier uyt te drucken, waere te lanck; ende niet in't besondere te segghen, waere te luttel.

Laet ons dan eenighe dinghen voorstellen, inde welcke sy de voet-stappen vanden lijdenden Saligh-maecker ingevolght is.

Christus is van't begin tot het eynde sijns levens in lijden gheweest. Den wensch van *IOANNA* was noyt te zijn sonder lijden, die sy eenighsins van Godt bekomen heeft.

Sy was eens vry van alle lichaemelijcke moeyelijckheden, dat haer vrent viel, ende haer gheмоedt seer bedroefde: overfulckx badt soo innighlijck, dat Godt haer eenigh lijden soude toeschicken, dat sy terstont vanden Hemel verhoort wiert. Want sy wiert met soodaenighe pijnen overvallen, als of alle haere leden en beenderen met kluppels gheslaeghen waeren: welcke pijnen soo groot waeren, dat sy haer lichaem quaelijck en konde roeren. Ende alsdan was sy vrolijcker, soo van gheest, als oock van ghelaet, Godt lovende over dit lijden, dat sy van hem voor een groot weldaet ontfongh.

Hoe menighmael heeft sy versucht, ende bitterlijck gheweent, om dat haeren drift tot het lijden niet versaedten wiert! Hoe menighmael verdriet ghehadt, dat sy oyt in haer leven eenighen blijden dagh, of blijde ure ghehadt hadde! Ick bewijse dit met eene gheschiedenisse. Haere ghetrouwe medeghesellinne, *Lucia de Werimont*, vondt haer

eens in haer kamer swemmende in haer traenen: ende ghelijck den gheest van JOANNA haer wel bekent was, soo bespeurde sy lichtelijck den oorspronck van dit kermen: ende seyde, dat haeren drift tot het lijden te groot was, ende dat sy dese gheneghentheydt behoorde te maetighen. JOANNA antwoorde hier op: *Sal ick dan sachtelijck moeten leven? dat en kan ick niet doen.*

Christus kennisse hebbende van sijn aenstaende passie ende doot, is vlijtigh gheweest om de selve t'onderstaen: IOANNA, die ghemeynelijck door eenighe openbaeringhe vande aenstaende cruyssen verwitticht wiert, ontfongh de selve met vrolijckheydt, ende met dies te meerdere voldoeninghe, hoe dese cruyssen grooter waeren.

Sy was eens naer de Heylighe Communie gheheelijck in Godt verslonden, ende sach haeren Salign-maecker in een beschouwinghe, met soo swaer ende soo lastigh cruys op sijn schouderen, dat hy daer onder scheen te beswijcken: ende Christus toonde sich begheerigh, om erghens met sijn cruys te rusten; maer klaeghde dat hy nergens willecom en was, ende al om verstooten wiert. IOANNA dit siende, ende terstont vattende wat dit beteekende, gaf haer herte aen Christus, om met sijn Cruys daer binnen te komen; ende versocht van hem, dat hy by dat cruys alle lijden ende alle cruyssen vervoeghen soude, die in alle de wereltd te vinden sijn: want dat hy oock aldan haeren aenghenamen gast soude wesen. Sy wenschte op den selven tijdt, dat haer herte hadde moghen verbreyt worden, ende oock open-bersten om alle moghelijcke pijnlijckheden t'ontfanghen: sich laetende voorstaen, dat Christus haeren helper soude wesen,
om

droeft en waren; sich straffende, voor andere die straf-weerdigh waren; ende sich offerende tot alle lijden, voor die niet en leden. Wy hebben hier vooren aen gewesen, wat lijden zy onderstaen heeft, soo voor de sondaren die noch leefden, als voor die in't Vagevier waren.

Christus heeft van eyghen volck, ende van sijn naeste vrienden gheleden. Wat en heeft JOANNA van haer maeghschap, vrienden, en andere, namentlijk van haren Broeder, niet verdraeghen?

Christus is in sijn lijden van sijnen Vaeder verlaten gheweest, lijdende sonder allen ghevoelijken troost: den wensch van JOANNA was, gheduerigh lijden, sonder troost des Hemels, te bekomen; soo verre dat sy somwijlen haer selven aen Godt heeft opgedraegen, om alle de verlatentheden, ende dorigheden van alle menschen, met Godts hulpe t'onderstaen.

Als wanneer sy eens ootmoedelijck dierghelijcke verlatentheden van Godt versocht; sagh zy in den gheest een groot ende swaer cruys, hanghende inde locht boven haere schouderen: ende verstont van Christus, dat dit het kruys van verlatentheydt was, ende dat zy door gheestelijcken smaeck bereyt ende versterckt wiert, om vromelijck soodanigh kruys te draghen. Sy versocht van haren Beminden dese sterckte, ende verlangde seer om dat kruys te vatten, trachtende met beyde handen dat kruys te grijpen, ende daer mede vereenight te wesen: maer en konde alsdan tot het vatten van dat ghewenscht kruys niet geraken, dat zy sagh hangen boven haer hooft. Doch Christus heeft daer na met dit kruys haer beswaert, te weten met die over groote verlatentheydt, vande welcke in't tweede Capittel, van die

dit tweede Deel gesproken is: daer-en-tusschen hare siele versterckende om bequamelijck dit kruys te draghen, ende vermeerderende haere verdieniten, door het langhdurigh verfoeck van dese verlatentheydt.

Christus heeft in sijn lijden als een lammeken ghesweghen, sonder teghensprake ende sonder ontschuldighe. Waer heeft JOANNA sich veronschuldigh? Ick bevinde haer over al vlijtigh, om sich schuldigh te bekennen, oock daer zy 't niet en was: maer en bevinde nergens, dat sy haren mondt oyt gheopent heeft, tot eenighe veronschuldighe van haer seiven, of tot klaginghe van een ander.

Hadde zy in hare jonckheydt aen hare Ouders willen klagen over de moeyelijckheydt, hardheydt, wedschpanningheydt van haeren Broeder, ende over d'ongelijcken die zy van hem verdroegh: zy hadde lichtelijck menighvuldigh lijden kunnen ontgaen. Maer van alsdan haer vernoeghen nemende in het stilswijghen van haren lijdenden Salighmaker na te volgen, verkoos zy het lijden, sonder haren Broeder te beschuldighen, oft van hem te klagen.

Sy hadde oock reden van spreken, ende van klagen, al wanneer sy woonachtigh was, ten huysen van haren Oom, over de stuerigheydt, korselheydt, ende onverdragelijckheydt van sijne dienst-maeght, die wy in 't verhael van haer levē aengeraeckt hebben: maer IOANNA heeft alle dit verdriet soo verdragen, als of zy waerlijck plichtigh gheweest hadde, en de dienst-maeght onnoosel. Dit heeft zy met stilswijgentheydt soo langh onderstaen, tot dat dese dienst-maeght, door hare grammoedigheydt, oock aen haren Oom soo onverdragelijck gheworden is, dat hy haer niet langher in sijn huys en begeerde.

geerde. Die alsdan wederom alle de schult van haer misdaden op JOANNA stack, oock van saecken daer IOANNA niet teghenwoordigh en was gheweest. JOANNA sweegh op alles, ghelijck Christus ghesweghen heeft: ende sy voelde in 't vertreck van dese dienst-maeght dit verdriet alleen, dat sy door haer afwesen menighvuldighe stoffe van lijden verloor.

Het lijden Christi is boven maete overgroot geweest: *Siet ofter droefheydt is ghelyck mijne droefheydt*, seght hy door den mondt vanden Propheet (a) *Ieremias*. JOANNA heeft met alle haer vermogen ghetracht het lijden ende droefheydt van haren Salighmaker in te volghen. Hoe meer dat zy leedt, hoe meer dat zy wenschte te lijden: ende hadde dorst om alle soo uytwendighe als inwendighe pijnen in haer lichaem ende siele te vergaderen. Sy wenschte naer de verdrietighste ende pijnelijckste siecken, om meer te lijden: ende eens met een ongemeyne smerte van graveel overvallen zijnde, was zy soo vol van vreught, als van pijnen; verhopende dat dit graveel in eenen steen soude veranderen, om aldus heymelijck dagh ende nacht seer groote pijnen te moghen onderstaen. Sy is met sware sickenkinghen op de borst, met buyck-smert, met andere groote ende vremde siecken in haer lichaem bevangen geweest: maer dese pijnen en waren noyt soo groot, of zy hadde begeerte tot meerdere.

Het hondeken van haer Ouders was van eenen rasenden hondt gebeten, waerom het oock gedoodt wiert: maer eer-men de rasernije van dit beestjen bemerckte, wiert JOANNA van 't selve hondeken inde handt gevat, ende met veel schuym bespren-

(a) *Thren. 1. 12.*

sprenckelt : soo dat-men achterdencken hadde, dat sy rasende soude worden. Het welck' haer grootelijckx verheughde: soo veel te meer, om dat zy rijpelijk overlegghende d'ellende van eenen rasenden mensch, oordeelde dat'er niet swaerder en konde voorvallen, als in dese rasernije te sterven : ende daerom docht haer, dat-se dit groot ongheval alleen weerdigh was ; ende verhoopte hier door van Godt bestraft te worden volghens hare verdiensten.

Sy aenriep de voorspraecke van sijne Heylighe Moeder, om dese rasernije te moghen lijden, soo dit voordeeligh ware tot de glorie van haren Sone. Maer dit verfoeck en is haer niet toeghestaen, ende zy en is in geene rasernije ghevallen. Dit bemerc-kende, liet sich voorstaen, dat zy dit kruys onweerdigh was ; ende dede eene minnelijcke klachte tot Godt, vragende, waerom dat hy altijd met hare begeerte van lijden, sonder lijden, te vreden was.

'T gheviel eens, dat IOANNA iet voorscyt hadde, 't welck inder daet aldus geschiede. Iemant dit verstaende, seyde : Soude sy wel vanden duyvel dit gheweten hebben : JOANNA dit verstaende en wist niet waer sich laten van blijdschap, om dat sy weerdigh was voor eene tooverersse aengesien ende gehouden te worden : ende offerde haer selven aen Godt, om dese en noch voordere versmaetheyt te lijden. Hier mede besich zijnde, seyde tot haren Beminden, *Heere ick wil alleenelyck besorgt zyn voor uwe eere.* Ende kreegh voor antwoordt: *Ende ick voor uwe.* Waer op sy riep. *Iesu, niet voor eere, maer voor lijden, want het lijden is mynen vvensch, ghelyck het vven vvensch is gheveest.*

Als sy somwijlen haer selven soo vlijtigh niet en bevondt tot het lijden, verweckte sy haer gemoedt met het exempel dat sy voortijds in een Sermoon ghehoort hadde: te weten, hoe dat eenen Edelman, om sijn kloeckheydt te betoonen, sijn luyte vraeghde, terwijl datmen besigh was met sijn been af te setten ende tusschen alle die pijnen aerdighlijck de luyte sloegh, sonder eenen valschentoon te geven.

Hier uyt besloot JOANNA, hoe sy moest lijden voor Godt, als men soo kost lijden voot de weerelt.

Niet en viel haer soo swaer, als in dit leven te verblijven, ende door 't belesel van haer lichaem langher van Godt afghescheyden te zyn; welck verdriet alleenlijck verfoet wiert, door de hope van langher en van meer te lijden. D'aldergrootste tormenten, wonden, zeerren waeren de geduerighe verbeeldinghen van haer verstant; ende haeren wille was veerdigh, om alle dese pijnen ende smerten te verdraeghen.

Ghemerckt datmen bemerkte dat d'overgrootte begheerte van alle dit lijden haer ghesontheydt beschaedighde, soo wiert haer belast dese verbeeldinghen ende driften te maetighen. Sy was hier in ghehoorsaem: maer mits dat haer alle de ghedachten van te lijden niet verboden en waeren, hiel sich aldan besigh met het overdencken van haere slappigheden in het ghene dat sy voor desen gheleden hadde: ende sich hier over berispende, seyde: *Wat soudt ghy groote pijnen lijden, die in kleine pijnen soo quaelijck ghedraeghen hebt?* Waer door sy wederom als verdronck inde begheerte van meer, ende van kloecker te lijden.

Christus heeft besonderlijck gheleden voor de ghene

ghene die hem ghepijnicht ende ghekruyft hebben,
 JOANNA badt besonderlijck voor alle die haer eenigh lijdē by-brochten; die sy haere vrienden ende weldoenders noemde, soo elders geseght is. Als sy van haere schuldenaeren gheene betaelinghe en bequam, ende hier door in ghebreck ende lijdē ghebrocht wiert; seyde sy, *Godt sy ghelooft*: ende badt Godt, dat hy aen dese schuldenaeren soo veel t'overvloedigher de tijdelijcke middelen soude toeschicken, hoe sy onrechtveerdigher ontrocken dat haer toe-quam.

Christus is aen't Cruys gestorven; dat was oock den wensch van JOANNA, die in haer leven gevlamt heeft, om aen een Cruys genaeghelt te worden, soo in 't achtste Capittel van dit tweede deel geseght is; ende in haer doot-bedde aen den Biechtvaeder aldus ghesproken heeft: *Nu verhoopte ick meer te Lijden, ende en lijde nu niet, is dat sterven? 'T is ghemackelijck rusten, ende van een jeder ghediens worden. Ick wvnsche dat dit anders vvaere: maer ick moet den vville van mijnen Saligh-maecker volgen. Och! dien goeden Godt voorkomt my te veel.*

Uyt alles dat hier geseght is, kan den Leser oordelen, of JOANNA met den Apostel (a) *Paulus* mocht segghen, dat sy de verstervinghe Christi in haer lichaem droegh, ende bekleedt was met den lijdenden ende ghecruysten Saligh-maecker.

Doch eer ick dit Capittel sluyte, moet ick allen het voorgaende voorder bevestigen met een wondergheschiedenisse. JOANNA wiert eens overvallen met groote begeerte vanden ghecruysten Saligh-maecker, als een teecken op haer hert te dragen; ende met een gloeyende ijser synen soeten Naem

(a) *Corint. 4. 10.*

te branden in haere borst: sy docht tot dien eynde een yfere of staele plate te doen smeden, uyt druckende desen Naem met een yfere handt-have; ende aldan dese gloeyende plate op haer herte te printen. Sy openbaerde dese begeerte aen haren Biechtvaeder: die haer versoek niet teenemael af en sloegh, maer wilde sien hoe de ghedachten van dit brandt-merck voorder soude spelen in den gheest van IOANNA.

Soo heeft sy dan met hem raedt gheslaeghen, hoe dit brandt-yfer bequaemelijck soude gesmeedt worden: waer op den Biechtvaeder seyde, dat sy dese sorghe op hem alleen soude laeten. Dan heeft hy haer in dese gheneghentheydt langh laeten naelooopen: maer sy en hadde geene ruste, ende quam gheduerighlijck af-vraeghen, of het yfer noch niet veerdigh en was: ende verfocht vanden Biechtvaeder, dat ten langhen lesten eenen sekeren dagh tot dit wercken soude bestemt worden. T welck den Biechtvaeder ghedaen heeft, ghemerckt dat haeren grooten drift niet anders te temmen en was. Alsdan wiert IOANNA soo in ghenomen door begeerte van te lijden, dat sy niet alleenlijck tot dit brandt-merck en vlamde, maer oock om voorder alle haer vleesch voor Godt ten besten te gheven: wenschende dat op alle hoecken van de straeten met gloeyende tanghen eenighe stucken van haer lichaem mochten afgheruckt worden. Den bestemden dagh, van dit merck-teecken in haer herte te drucken, verschenen zijnde, is sy op den vroeghen morghen-stont naer de Communie ghegaen, om haer te bereyden tot het branden van haer lichaem; ende om soo haest als het moghelijck was, dit soet torment t'onderstaen: want haere begeerte soo groot was

was

was, dat sy gheen uytstel verdragen en konde. Hier na quam sy tot haren Biecht-vader, om het instrument ende het lanck gewenscht brandt-merck t'ontfanghen. Maer van hem alsdan verstaende, dat dit gheensins gheschieden en mocht, ende dat hy haer alleenlijck door d'inbeeldinghe van dit werck hadde willen onderhouden; leed' JOANNA eene onverdraghelijcke smerte, om dat sy de langh gewenschte smerten moest derven. Doch den Biecht-vader, om haer bedruckt ghemoedt te vertroosten, gaf haer eenen soeten Naem JESUS in perckement ghesneden, die hy daertoe bereyt hadde, belastende dat sy dien soude op de plaetse legghen, daer sy versocht dat den staelen Naem soude gebrandt worden. *Eenen perckementen naem!* seyde JOANNA: maer niet voordere verkrijghende is sy naer huys ghegaen, ende heeft dit perckement op haer herte gedruckt, ghelijck den Biecht-vader belaste hadde. O wonder saecke! Sy heeft alsdan op haere borst de selve smerten ende pijnen ghevoelt, die sy soude ghevoelt hebben, waer het saecken dat desen naem met een gloeyende plate ophaer herte ghedruckt, ende sy oprechtelijck gebrandt-merckt gheweest hadde. Soo voldede Godtaen den vierighen wensch van JOANNA, sonder eenigh vier oft vreet instrument te gebruycken: involghende hare groote begheerte om voor hem te lijden, ende den naem vanden gekruyften Godt met sijn lijden in haer herte te printen.